

Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliaq
-/ MAANI

Ulloq 8. November isumasioqatigiinnissamut isumasioqatigiinnermut allakkiaq

Brevdato: 08-11-2023
Sagsnr. 2023 - 12038
Akt id. 23592406

Ataatsimiititaliaq Naalakkersuisut UKA2023-mut inatsisissatut siunnersuutitut saqqummiussaasa marluk kiisalu ilaasortamit siunnersuutip ataatsip suliarineranut atugassatut paasissutissanik itisiliisunik qinnuiginnippoq. Uku pineqarput:

P. O. Box 1037
3900 Nuuk
Tel. (+299) 34 50 00
Fax (+299) 34 63 50
E-mail: oed@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

- Imm. 23: Umiarsualivimmiinnermut akileraarutit pillugit Inatsisartut inatsisaata allangortinnera pillugu Inatsisartut inatsisissaannut siunnersuut (Umiarsuarni takornarianik angallassisuni ilaasut akileraarutaannik atuutilersitseqqinneq)
- Imm. 24: Kommunit Namminersorlutillu Oqartussat missingersuutaat naatsorsuutaallu pillugit Inatsisartut inatsisaata allangortinneqarnissaa pillugu Inatsisartut inatsisaat (Teknikikkut naleqqussaatit, Kommunit immikkoortunut pilersaarutaat kiisalu Piffissaq ungasinnerusoq eqqarsaatigalugu aningaasaliissuteqarnissamut Aningaasaateqarfimmuut nuutsisarneq)
- Imm. 112: 0,25 literi tikillugu imaqarsinnaasumut imeruersaatit puuinut akitsuut (Akitsuutit normuat 034) aammalu 0,25 literi sinnerlugu imaqarsinnaasumut imeruersaatit puuinut akitsuut (Akitsuutit normuat 035), §1 imm.1, nr.6-mi litra a aamma litra b allassimasut peerneqarsinnaaqqullugit Inatsisartut Inatsisaannut nr.17 22. November 2011-meersumut allanguutissatut siunnersuummik saqqummiussinissamut Naalakkersuisut peqquneqarnissaat pillugu Inatsisartunut aalajangiiffigisassatut siunnersuut. (Inatsisartunut Ilaasortaq Jens-Frederik Nielsen, Demokraatit)

Aallaqqaasiullugu ippassaq ulloq 6. november nal. 13.30 allakkanik marlunnik imm. 23-mut 112-mullu tunngasunik allakkatigut apeqqutinik tigusaqarlungalu, ulloq taanna akissuteqarnera innersuussutigissavara.

Tamatuma saniatigut ulloq 9. oktober 2023 Naalakkersuisut inatsisissatut siunnersuutaasa teknikikkut nassuiaavigineqarnerannik ingerlanneqartoq inussiarnersumik ilanngullugu innersuussutigissavara.

Ataatsimiititaliaq apeqqutinik ukunannga saqqummiussivoq:

Apeqqu 1: Imm. 24-mut naqqiut Naalakkersuisut erseqqinnerusumik nassuiassagaat Ataatsimiititaliap kissaatigaa.

Aallaqqaasiullugu allannguutissatut siunnersuut siusinnerusukku nassiunneqartoq oqaasertatigut amigaateqarmat, allannguutissatut siunnersuummut naqqiummik nassitsisoqarnera oqaatigineqassaaq.

Allannguutissatut siunnersuummi missingersuutit inissisimanerannik taaneqartumut malittarisassanik ilassusiinissamik siunertaqarpoq. Namminersorlutik Oqartussat kommunillu ukiumut aningaasartuutaasa qanoq annertutigisumik qaffassinnaaneri killeqarnerannik, malittarisassat pingaarnertut aalajangersaapput. Ukiut sisamat ingerlaneranni ilanngaaseereerluni 2 procentinik annertuseriartoqarsinnaanerannik killiliineq inatsisikkut aalajangersarneqarpoq, tassanimi ukiumi ataatsimi annerpaamik ilanngaaseereerluni 1 procentimik annertuseriartoqarsinnaavoq. Pisortat ingerlatsivianni aningaasartuutit annertuseriartornerannik killiliinissamik malittarisassat siunertaqarput, taamaalilluni inuiaqatigiinni annertuseriartorneq siunissami namminersorlutik inuussutissarsiortuni annertunerusumik pisinnaaqqullugu. Malittarisassat Nunatta Karsiata aningaasaqarnikut attassisinnaanermik ajornartorsiutaanik akiuiniarnermik suliniarnerup ilagai annertuut. Taamaalilluni malittarisassanik taakkunannga malinninnissarput annertooujussuarmik pingaaruteqarpoq. Allannguutissatut siunnersuut missingersuutit inissisimaneranni kommunit inissisimanerannut tunngavoq. Oqaatigineqareersutut namminersorlutik oqartussani aningaasartuutit qaffasinnerpaaffiata assinganik kommunit malitassaqarput. Taamaalilluni kommunit aningaasartuutaasa qanoq qaffassinnaanerat killeqarpoq. Inatsisartulli kommuninut annertunerusunik aningaasartuuteqarnissamik peqqusisinnaanermut piginnaatitaaffeqarput. Inatsisartut assersuutigalugu inatsisikkut siusinaartumik soraarnerussutisiat aningaasartaannik qaffaaffiusumik aalajangersaanermikkut ingerlassinnaavaat. Siusinaartumik soraarnerussutisianut aningaasartuutit kommunit tamakkiisumik nammattarpaat. Inatsisartut inatsimmik taamaattumik akuersippata, kommunit siusinaartumik soraarnerussutisianut aningaasartuutaat taamaalillutik qaffasapput. Taamatut pisoqartillugu Namminersorlutik Oqartussanit ataatsimoortumik tapiissutit qaffanneqarnissaat kommunit

isumaqatiginninniutigisinnaavaat. Inatsisartut taamaasillutik kommunit ineriartornissamut periarfissaata ilaannik aalajangiisinnaassapput. Kommunit siusinaartumik soraarnerussutisianut qaffasinnerusunut aningaasartuutunik qaffaasinnaanginnermik inissisimalersinnaapput, tamatumani kommunit missingersuutaasa aningaasartuutit qaffannerpaaffiannut anngutereersimanerat peqqutaasinnaalluni.

Allannguutissatut siunnersuut pisunut taamaattunut sillimmartaaruteqarpoq. Siunnersuutikkut Inatsisartut inatsisinik kommunit aningaasartuutaannik 5 mio. kr-nik annertunerusumik qaffaasunik akuersitillugit, kommunit aningaasartuutaasa qaffasinnerpaaffii aningaasat taakku annertoqqataannik qaffanneqartarnissaat aalajangersarneqarpoq. Akerlianilli aningaasartuutit namminersorlutik oqartussat aningaasartuuteqarnissamut killiliussaata annikillissaaq, taamaasillunilu, missingersuutit inissisimanissaat qulakkeerpeqassalluni.

Missingersuutit inissisimaneranik naatsorsuinerit ingerlaavartut, aningaasartanik annikitsunik sunniuteqavinnigitsunik ilanngussuinikkut allaffissornikkut artukkiinissaannik pinaveersimatitsiniarluni 5 mio. kr-nik aningaasartat toqqarneqarput.

5 mio. kr-nik aningaasartat ilanngaaseereerluni annertussusiliinerupput. Inatsisissatut siunnersuummik kommuninut aningaasartuuteqarfionerusussamik akileraartitigullu isertitsissutaanerusussamik ilimagineqartumik aningaasartuutinilluunniit sipaarfiusussatut ilimagineqartumik akuersisoqarnerani, taakku aningaasartanik ilanngaatigineqarnissaat tamatuma malitsigissavaa. Siusinaartumik soraarnerussutit qaffanneqarnerannut siuliani assersuummi, kommunit siusinaartumik soraarnerussutisiat qaffannerannut aningaasartuuteqassapput, aningaasalli ilaat akileraarutitigut isertitatut kommuninut utertussaapput. Inatsisissatut siunnersuutikkut aningaasartuutit qaffasinnerpaaffiat taamaallaat kommunit ilanngaaseereerlutik aningaasartuutaannik qaffanneqassasoq siunnersuutigineqarpoq.

Inatsisissatut siunnersuut katissimasatut aapparisaq isertitaanit soraarnerussutisiat siusinaartumillu soraarnerussutisiat ilanngaavigineqartarnerannik atorunnaarsitsinissamik Inatsisartut aalajangernerisa malitsigisaatut isigineqassaaq.

Apequt 2: UKA 2023/23 aamma UKA 2023/112 pillugit kisitsisinik paasissutissat ataatsimiititaliap tigusai Naalakkersuisut erseqqinnerusumik nassuiassagaat ataatsimiititaliap kissaatigaa.

Imm. 23 umiarsualivinnut umiarsuarnilu takornariartaatini ilaasunut akitsuut:

Inatsisissatut siunnersuummut saqqummiunneqartuni makku ilaapput:

- Umiarsuarnut takornariartaatinut ilaasunut akitsuut 50 kr. ilaasumut ataatsimut tulannermi ataatsimi.
- Umiarsuarnut takornariartaatinut angisuunut umiarsualivimmiinnermi akitsuummik marloriaatinngortitsineq
- Sikuku Nuuk Harbour A/S-mut umiarsualivimmiinnermut akitsuummik appaaneq, atuisunummi akiliut nunattalu karsianut akitsuutit katinneri naliginngitsumik unammillernermik pilersitsiviussagaluarmat.
- Avatangiisinut iluarsaassinermullu akiliut kommunit namminneerlutik akiligassanngortissinnaasaat ilaasumut ataatsimut niurnermi ataatsimi 50 kr-nik annertussusilik.

Aningaasanut inatsisissatut siunnersuutip aappaasaaneerreqarneranut atatillugu inatsisissatut siunnersuummut isertitat malittaasussat aningaasanut inatsimmut ilanngunnissaat siunertaralugu Naalackersuisut kontu pingaarneq 24.11.13 Umiarsualivimmiinnermi akitsuutit allannguutissatut siunnersuummik saqqummiussipput. Allannguutissatut siunnersuut taanna 49-mik normoqarpoq. Ataatsimiititaliap allannguutissatut siunnersuummut tassunga isummernissani pingajussaaneerinninnissamat kinguartippaa. Kontumut pingaarnermut allannguutissamik siunnersuummik sulii allamik pingajussaaneerinninnissamat Naalackersuisut saqqummiussilersaarput, Akileraartarnermummi Aqutsisoqarfik Aningaasaqarnermut Naalackersuisoqarfik suleqatigalugu, inatsimmi nutaami isertitassat ilimagineqaqqaartutut annertutigissannginnerat naatsorsuinerikkut paasivaat. Taamaammat isertitassatut missingiussat naqqiivigineqassapput. Allannguutissatut siunnersuutissami isertitassatut missingiutit 2024-mi 2025-milu ukiumut 14,5 mio. kr-nik appartinneqarnissaat, ukiunilu tulliuuttuni ukiumut 9,5 mio. kr-nik appartinneqarnissaat siunnersuutigineqassasoq ilimagineqarpoq.

Inatsisissatut siunnersuutaanikuusumut sanilliullugu Nunatta Karsiata isertitassai 14,5 mio. kr.-nik 2024-mi 2025-milu 30,5 mio. kr-nit ukiunilu tulliuuttuni ukiumut 20,5 mio. kr-nit 2024-mi 2025-milu 45 mio. kr.-nut aamma 2026-mi 2027-milu 35 mio. kr.-nut ataatsimut qaffanneqassapput.

Tamatuma saniatigut kommunit sinnerlugit kommunini avatangiisinut aserfallatsaaliuinerimullu 15 mio. kr.-nut akiliut akileqquneqarpoq. Aningaasat Akileraartarnermut Aqutsisoqarfimmit ukiumiut ataasiarluni kommuninut akilerneqartarpoq.

Aningaasartat takussutissivimmi takuneqarsinnaasutut agguarneqarput.

Umiarsualivimmiinnermi akitsuut – akiliutissatut siunnersuutigineqartut isertitassanillu missingiutit tassunga atasut (UKA 2023/23)

Akit	2024-mut isertitaqarnissamut missingiut	
	Nun. Karsiata isertitassai ¹⁾ :	Kommunit isertitassaat:
Umarsualivimmiinnermi akitsuut atuuttoq:	<i>Mio. kr.</i>	
Umiarsuit ilaasartaatit allamiullu aalisariutaat: kr. 0,70 ullup unnuallu aallartinneri tamaasa Umiarsuit usinik assartuutit kiisalu umiarsuit allat: kr. 0,70 sapaatit akunneri aallartinneri tamaasa	5	-
Umiarsuit takornariartaatit 30.000 BT ataallugu: kr. 1,10 pr. ullut unnuallu aallartinneri tamaasa	7,5 ²⁾	-
Umiarsualivimmiinnermut akitsuummumut attuuttumut tapitumut umiarsuarnut takornariartaatinut umiarsualivimmiinnermi akitsuut marloriaatinngugaq: 30.000 BT sinnerluguluunniit: kr. 2,20 ullup unnuallu aallartinneri tamaasa	17,5 ²⁾	-
Umiarsuarnut takornariartaatinut ilaasunut akitsuut nutaaq: 50 kr. ilaasumut ataatsimut tikinnermi ataatsimi	15	-
Kommuniinut avatangiisinut iluarsartuussinernullu akiliut nutaaq: Annerpaamik 50 kr. ilaasumut ataatsimut niuernermi ataatsimi (ilaasut tamaasa)	-	15

Nalunaarsugaq: ”-” Paasissutissap pigineqannginnera naapertuutinniginneraluunniit nalunaarppaa.

1) Umiarsuarnik ilaasartaatinik ingerlatsisut 2024-mi 2025-milu akitsuutitut qaffatanut kiisalu umiarsuarnut takornariartaatinut ilaasunut avatangiisinut iluarsaassinernullu akiliutinik nutaanik 2024-mi 2025-milu sullissinerminnik nalimmassaasinnaanertik ilimaginngilaat. Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfiup 2022-mi umiarsuarnut takornariartaatinut ilaasut

pillugit saqqummersitaani 3. maj 2023-meersumi, Angalanermi ataatsimi tulannerit agguaqatigiissillugit pingasusarmata, AIS24-mi missingiut nutaaq tulannernik pingasunik toqqammaveqarpoq.

2) Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfiup *2022-mi umiarsuarnut takornariartaatinut ilaasut* pillugit saqqummersitaani 3. maj 2023-meersumi umiarsuit takornariartaatit minnerit annerillu agguarsimaneri, tassani umiarsuarni takornariartaatini ilaasut 70 procentissa missaat, umiarsuarnik takornariartaatini 501 sinnerlugit ilaasulinnit isumaginneqartarnerat tunngavissaatillugu.

Siunnersuummi akitsuutip annertussusaa pillugu paatsuutsiartoqarsimasoq paasivara. Aallaqqaammut oqaatigineqartutut tulannermi ataatsimi ilaasumut ataatsimut akitsuut 50 kr. inatsimmi allaqqavoq. Ilaalli akitsuutip 200 kr-mut qaffanneqarnissaanik isumaqatigiittoqarsimaneranik kukkusumik paasinnissimapput. Tamanna ilumuunngilaq. Aningaasanut inatsimmik isumaqatiginninniarnermi atugassatut partiit kissaataat tigoorarneqarlutillu aqutsinermut atugassamut ataatsimoortillugit allanneqarput. Aqutsinermut takussutissiivik suliniutit ataasiakkaat tunuliaqutaralugit isertitsissutaanerusussat isertitakinneqarput. Atassut isumaqatiginninniarnermi pax-tax-mik taaneqartumik kissaammik saqqummiussivoq. Taanna takussutissiivimmi ”Pax Tax” (ass. 200 kr.)” allanneqarpoq. Oqaatigisanili siunnersuut taamaattoq saqqummiunneqareersoq siunnersuutillu malitsigisaanik isertitaqarnerulernanilu isertitakinneqarput aamma allassimavoq. Akitsuutip suli qaffannerunissaa siunniunneqarsimasuuppat, iluanaarutissatut missingiutit allanneqarsimassagalarput. Isumaqatigiissutillu oqaasertaani partiit atsiugaanni 2024 aallarnerfigalugu atuutilersumik umiarsuarnut takornariartaatinut ilaasunut akitsuutip 200 kr-nik qaffanneqarnissaa aamma allassimangilaq.

Umiarsuarnik takornariartitsisartut tusarniaanermi piffissamik sivikitsumik periarfissaqartitsilluni akitsuummik qaffaanermi, inuussutissarsioq 2024-mi angalavissatut aaqqissuuteriigaanni tuneriigaannilu akit nalimmassarnissaannut piffissaqannginnerat akerliliinerminni oqaatigaat. Akitsuummik 200 kr-mut qaffaaneq ajornartorsiummik tassannga suli annertunerulersitsissaaq. Taamatut qaffaaneq nunatta takornariarfittut pimoorussisutut isigineqarnissaanik kissaateqarnermut naapertuutissanngitsoq Naalakkersuisut isumaqarput. Taamatut iliortoqarnissaa inassutigineqanngilaq.

Taamaalillunga paatsoorneq tamanna ersarissarsimassallugu neriuppunga.

Imm. 112 imeruusaatit puuinut akitsuut:

Aallaqqaammut aningaasanut inatsimmik isumaqatiginninniarnerni imeruusaatit puuinut akitsuutip 60 ørenik appartinneqarnissaata isumaqatigiissutaanera oqaatigineqassaaq. Tamanna aningaasanut inatsimmik isumaqatigiissummi, partiit amerlanerussuteqartut atsiugaanni atuarneqarsinnaavoq. Isumaqatigiissut naapertorlugu immikkoortoq 112-p aappassaaneerneqarnerani itigartinnissaanut inassuteqaat Naalakkersuisut aalajangiusimavaat.

Isumaqatigiissut tunuliaqutaralugu ataatsimiinnermi uani eqqussuinnermi akitsuutit pillugit inatsisissatut siunnersuut (UKA2023/20) saqqummiunneqartup pingajussaaneerneqarneranut atatillugu Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuummik saqqummiussilersaarput. Allannguutissatut siunnersuutikkut imeruusaatit puuinut akitsuutitut atuuttunut marlunnut puumut ataatsimut 60 øremik appartitsinissaq Naalakkersuisut siunnersuutigissavaat. Peqatigisaanik Avannaani Tunumilu imeruusaatit puuinut immikkut akuersissutip ingerlateqqinneqarnissaa inatsisitigut aalajangersaavigineqassaaq. Akitsuutit taamaalillutik 2,00 kr-mit 1,40 kr-nut kiisalu 3,50 kr-nit 2,90 kr-nut appartinneqassapput.

Akitsuummik appaaneq iluanaarutinut 20 mio. kr-nut naleqarpoq.

Appaanikkut niuertarfiit puumut ataatsimut 60 øremik ESANI-mut tuttussamik allaffissornermi akitsuummumut matussusivigineqassapput. Niuertarfiit puukunik ESANI-mut tunniussinnermini, puumut ataatsimut 10-30 ørenik ESANI-mit akilerneqartassapput.

Akilerartarnermut Aqutsisoqarfik Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfik suleqatigalugu imeruusaatit puuinik utertitsisarnermik aaqquissuussinerup nutaap atulernerani nunatta karsianut iluanaarutinik sunniutit naatsorsorpai. Naatsorsukkanut tunngavissat ersarinnerusut allakkami ataatsimiititaliap ippassaq tigusaani atuarneqarsinnaapput.

Nuuk Imeq A/S-p matunerata imeruusaatinik akitsuusigassanik puulinnik ullumikkornit amerlanerusunik eqqussuisoqartalenera kingunerissavaa. Tamatuma saniatigut Nuuk Imeq nammineq immiaaraliaminut sodavandiliaminnullu, malittarisassatigut imeruusaatinut eqqussukkanut tutsinneqartartunit annikinnerusumik akitsuutitut akiliisarput. Taamaammatt Nuuk Imeq matuppat nunatta karsiata eqqussuinnermi akitsuutitut iluanaarutai qaffattussaapput.

Imeruusaatilli assigiinngitsut puui qanoq amerlatigisut eqqunneqartalissanerat nalorninartortaqrpoq. Atuisut ullumikkornit qinigassaqrarnerulissapput,

assigiinngitsunillu angissusilinnik aamma. Assersuutigalugu sodavandit 1½ liiterinik imallit nioqqutigineqalernissaat ilimagineqarpoq. Puiaasat nutaat annerit taakku, puiaasat minnerit pioreersut ilaat qallissavaat. Taamaammallu nunatta karsiata qanoq annertutigisumik isertitaqarnissaa erseqqissumik oqaatigineqarsinnaangilaq.

Maannamut atuineq aallaavigalugu ukiumut 105 mio. kr-nik nunatta karsia iluanaaruteqarnerussasoq maannamut missingerneqarpoq.

AIS 2024-p siullermeerneqarnerani puunik utertitsisarnermut aqqissuussap kingunerisaanik 20 mio. kr.-nik puut akitsuutaannit iluanaaruteqarnerunissaq naatsorsuutigineqartoq ilanngullugu naatsorsorneqarpoq. Tamatumanili naatsorsuinermi Nuuk Imerup matunissaa naatsorsuutigineqarnani. Aningaasat 20 mio. kr.-it aallaavigaat, nioqqutissanik nutaanik nittarsaassisinnaalernerup puunik akitsuusersugaasunik eqqussorneqarnerunnerannik kinguneqassasoq.

Taamaammat AIS 2024-p pingajussaaneerneqarnerani, puunut akitsuutinit 65 mio. kr.-nik annertusaasumik, allannguutissatut siunnersuusiortoqassaaq, tak. Ataani tabeli.

<i>Utertittakkanit iluanaaruteqaataaernerusut</i>	
Isertitassatut missingiussanik qaffaaneq	105
- AIS 2024-mi, siullermeerininnermi isertitassatut missingiunneqareersut	-20
- aningaasanut inatsit pillugu isumaqatigiissut naapertorlugu akimik appaanerup iluanaarutissanut sunniutaa	-20
Iluanaaruteqaataaernerusut katillugit, pingajussaaneerneqarnissaanut allannguutissatut siunnersuutitut saqqummiunneqassaaq	65

Tassunga atatillugu niuertarfiutillit siunissami immiaaqqanik sodavandinillu, maanna Nuuk Imermut akiliutigineqartartunit appaasinnermik akilinnik eqqussuisalernissartik oqaatigimmassuk erseqqissaatigissavara. Taamaammat Nunatta Karsiata isertitaqarnerunera atuisunut akinik qaffaanermut kinguneqarnissaa imaaliillaannaq oqaatigineqarsinnaangilaq.

Inuulluaqqusillunga

Erik Jensen